

קלה חלה על קדשי מזבח שיהא חייב ליתן את דמיהם לבדק הבית –

אבל מקדישין אותו, את קדשי המזבח לקדשי בדק הבית, (4) **הקדש עילוי**. כלומר, טובת ההנאה שיש לבעל הקרבן מקדושת

מזבח יכול ליתן לבדק הבית. וטובת הנאתו היא, שיכול ליטול סלע מישראל אחר, על מנת שיתננה לבן בתו כהן להקריבה שיהיה שלו הבשר והעור, ו"עילוי" הוא, שמעלה בדמים אותו שיעור טובת הנאה ונותן לגזבר. (5)

למלך [ערכין ו יב] בשם הערוך, ומה שכתב על זה המשנה למלך שם.

ג. רש"י כתב "כדאמרן בפרק עד כמה לעיל כז א". ושם לא איירי בקרבנות אלא בתרומה. וכתבו התוספות על דברי רש"י: וטובת הנאה דפרק עד כמה לא שייכא אלא בדבר הנאכל, דגבי הני קאמר לה התם.

ויש לעיין: מה לי נאכל מה לי אינו נאכל, והרי העור ניתן לכהנים שבאותו משמר, ויכול ליתן כסף כדי שיהיה העור לבן בתו כהן, ועל דרך שכתב רבינו גרשום, ראה שם.

וכתב על זה בחזון איש [בכורות סימן כז אות ב, ראהע שם]: דעתם, דטובת הנאה שיהא אדם נותן פרוטה שיתננה לבן בתו כהן להקריבה כדי שיזכה בעורה, אינו בכלל הקדש עילוי ... ואפשר, דלא חשיב להו לבני אדם ליתן כסף בשביל זה.

ד. והתוספות פירשו, על פי המבואר במשנה בערכין כח ב: מחרים אדם את קדשיו בין קדשי קדשים בין קדשים קלים, אם נדר [הוא הקרבן שהחריס] נותן דמיהן, [כי הואיל והוא חייב באחריותה אם מתה או נגנבה, נמצאת שלו היא, והוא נותן כל דמיה לכהן, (כדין חרמים הניתנים לכהנים), ואת הבהמה יקריב לנדרו, רש"י שם], ואם נדבה [שאינו חייב באחריותה אם היתה מתה, הא ודאי לא חייל החרם דלאו ידידה היא], נותן את טובתן, [כיצד: "שור זה עולה", אומדין כמה אדם רוצה ליתן בשור זה להעלותו עולה, כלומר, אדם שאינו חייב עולה, אם ימצא בזול נוטלו להקריב דורון לקונו, וכאותן דמים

איתמעט מ"יהיה קדוש" ולא שכבר קדוש, או אפשר, כיון שהיה פעם אחת קדוש, ילפינן "ולא שכבר קדוש", וראה עוד שם.

4. נתבאר על פי לשון רש"י שכתב: אבל מקדישין קדשי מזבח לבדק הבית, ומשמע שאין מקדישין קדשי בדק הבית לקדשי מזבח אפילו הקדש עילוי. וכן הוא מפורש בתמורה לב א "קדשי בדק הבית שהתפיסן בין לקדשי מזבח ... לא עשה כלום", וראה שם ברש"י שביאר טעם דין זה, ובמה שתמה עליו בשיטה מקובצת שם אות טז. וראה עוד בזה במשנה למלך ערכין ו ת, ובטהרת הקודש תחילת זבחים.

5. נתבאר על פי לשון רש"י.

א. והנה רבינו גרשום כתב בלשון אחרת: שימתין עם קרבנו עד בוא משמרו של בן בתו הכהן. והיינו משום שאין הבעלים יכולים ליחד כהן שאינו מן המשמר, שיעבור ויטול בשרה ועורה, וכן צריך לפרש ברש"י. וראה בחזון איש [מועד, קנו א] אם יכולים הבעלים ליחד כהן מסוים מן אנשי המשמר שתהיה לו עבודתה בשרה ועורה, או שאינם יכולים, וטובת ההנאה אינה אלא שיתחלק לו בין שאר אנשי המשמר. ב. ומה שכתב רש"י, שישראל יתן את הסלע ולא הכהן עצמו, ואף לא כהן כדי שיתן לבנו, היינו משום שאסור לכהן לעשות כן, ואפילו כהן שיתן עבור כהן אחר אסור, ראה לעיל כז א. וכן ביאר רש"י עצמו בערכין כח ב ד"ה אלא אומדין, ראה שם. אך ראה מה שהביא במשנה